

فرهنگ و هنر جهان

ونیز ۲۰۲۶؛ قدیمی‌ترین جشنواره سینمایی جهان زیر سایه سیاست و بحران‌های جهانی

رادیو فردا

۵۷ دقیقه پیش

رابرت پتینسون و سوکی واترهاوس در مراسم فرش قرمز فیلم «پرایم‌تایم» در جشنواره ونیز

چهار روز پس از آغاز هشتادوسومین جشنواره فیلم ونیز، دوره‌ای که هالیوود هم حضور کم‌رنگ‌تری در جشنواره دارد، سیاست و بحران‌های روز جهان به یکی از محورهای اصلی این رویداد مهم سینمایی تبدیل شده است؛ از جنگ غزه و اوکراین گرفته تا هوش مصنوعی و قدرت رسانه‌ها و بحرانی‌های اجتماعی.

جشنواره فیلم ونیز که از آن به عنوان قدیمی‌ترین رویداد سینمایی جهان یاد می‌شود، از ۱۱ شهریور آغاز شده و تا ۲۱ شهریور ادامه دارد و امسال ۲۱ فیلم در بخش مسابقه اصلی آن حضور دارند.

آلبرتو باربرا، مدیر جشنواره، گفته بحران صنعت سینمای آمریکا و افزایش هزینه تولید باعث شده استودیوهای بزرگ فیلم‌های کمتری بسازند و محتاط‌تر عمل کنند. به این ترتیب، ونیز امسال بیش از برخی دوره‌های اخیر به سینمای مستقل و آثاری درباره مسائل روز جهان میدان داده است.

جنگ غزه، تهاجم روسیه به اوکراین، مهاجرت، تغییرات اقلیمی و بحران دموکراسی از موضوعاتی هستند که در فیلم‌های این دوره بازتاب یافته‌اند. چهار فیلم مرتبط با اسرائیل و غزه در برنامه جشنواره قرار دارند و سیاست نه فقط روی پرده، بلکه در سخنان فیلمسازان و چهره‌های حاضر در ونیز نیز حضوری آشکار داشته است.

مگی جیلن‌هال، رئیس هیئت داوران بخش مسابقه اصلی، در آغاز جشنواره گفت اگر سینما نگاهی صادقانه به تجربه انسان‌ها باشد، «به‌طور بنیادی و اجتناب‌ناپذیر سیاسی» است.

او همچنین از موانع ساختاری پیش روی زنان در صنعت سینما انتقاد کرد و این پرسش را مطرح کرد که چرا از میان آثار مسابقه اصلی امسال تنها دو فیلم را زنان کارگردانی یا مشترکاً کارگردانی کرده‌اند.

جورج کلونی نیز که امسال شیر طلایی افتخاری جشنواره را دریافت کرد، بحث را به رسانه و هوش مصنوعی کشاند. او هشدار داد تصاویر و ویدئوهای ساختگی تولیدشده با هوش مصنوعی تشخیص واقعیت از دروغ را دشوارتر کرده و اعتماد عمومی به اطلاعات را تهدید می‌کند.

کلونی همچنین از تمرکز مالکیت رسانه‌ها در دست شمار محدودی از ثروتمندان ابراز نگرانی کرد.

برای مخاطب ایرانی، یکی از نمونه‌های قابل توجه پیوند سینما و سیاست در این دوره «اسب وحشی شماره ۹» ساخته مارتین مک‌دونا است. این کمدی سیاه با بازی جان مالکوویچ و سم راکول به نقش سی‌آی‌ای در وقایع منتهی به کودتای ۱۹۷۳ شیلی بازمی‌گردد.

تصاویر منتشر شده بعد از نمایش فیلم، حاکی از استقبال و تشویق طولانی تماشاگران است و برخی منتقدان، آن را یکی از گزینه‌های مهم برای رقابت جوایز اسکار ۲۰۲۷ معرفی کرده‌اند.

مک‌دونا در ونیز گفت اگرچه هنگام نوشتن فیلم به وقایع امروز فکر نمی‌کرد، اکنون میان موضوع آن و مداخلات معاصر آمریکا شباهت‌هایی می‌بیند و از ایران و ونزوئلا نیز نام برد.

مارتین مک‌دونا (وسط) کارگردان «اسب وحشی شماره ۹» در کنار جان مالکوویچ و سم راکول دو بازیگر فیلم

رابطه میان رسانه و سرگرمی هم در یکی از فیلم‌های پرسروصدای روز شنبه ۱۴ شهریور مطرح شده است.

فیلم «پرایم‌تایم» ساخته لانس اوپنهایم با بازی رابرت پتینسون از برنامه آمریکایی «گرفتن متجاوز» الهام گرفته و مرز میان روزنامه‌نگاری تحقیقی، عملیات تلویزیونی و تبدیل واقعیت به نمایش را بررسی می‌کند.

اوپنهایم، که سال‌ها مستندساز بوده، برنامه اصلی را به دلیل آمیختن موقعیت‌های واقعاً خطرناک با سناریوهای طراحی‌شده تلویزیونی «عجیب‌تر از داستان» توصیف کرده است.

سینمای ایران نیز در این دوره حضوری قابل توجه دارد و یکی از ۲۱ فیلم بخش مسابقه اصلی محصول مشترکی به کارگردانی یک فیلمساز ایرانی است.

«کمی نور» ساخته علی عسگری، محصول ایران، سوئیس، ایتالیا، کانادا و ترکیه، روز ۲۰ شهریور در بخش مسابقه اصلی به نمایش درمی‌آید. این نخستین حضور عسگری در مسابقه اصلی و نیز است. فیلم ۸۷ دقیقه‌ای داستان پزشکی در ایران را روایت می‌کند که پس از بازداشت و تعطیلی مطبش امید خود را به آینده از دست می‌دهد و تصمیم می‌گیرد به زندگی‌اش پایان دهد، اما دیدار با اعضای خانواده و محبت آن‌ها تصمیم او را متزلزل می‌کند.

عسگری در توضیح فیلم گفته است زندگی در ایرانی که مشکلات اقتصادی، نااطمینانی سیاسی و «سایه دائمی جنگ» بخشی از زندگی روزمره شده، او را به تأمل درباره عواملی واداشته که انسان‌ها را با وجود رنج به ادامه زندگی پیوند می‌دهد.

گزارش‌های پیش از جشنواره نیز می‌گویند فیلم در شرایط دشوار و هم‌زمان با آغاز جنگ و تهدید حملات هوایی ساخته شده است.

بیشتر در این باره:

کارگردان فیلم «مراقب»: خودم و خانواده‌ام به مرگ تهدید شده‌ایم

فیلم «مراقب» ساخته محسن قرائی نیز در بخش «افق‌ها» به نمایش درآمده است؛ قرائی گفته خود و اعضای خانواده‌اش با تهدید به مرگ روبه‌رو شده‌اند. او اکنون در تبعید زندگی می‌کند و گفته است اگر به ایران بازگردد، حتماً با حکم زندان روبه‌رو می‌شود.

با وجود این فضای سیاسی، ونیز همچنان وجه پرزرق‌وبرق خود را هم حفظ کرده است. روز شنبه ۱۴ شهریور هواداران گروه بریتانیایی «اوئیسیس» برای نمایش فیلم «با خشم به گذشته نگر» درباره تور بازگشت این گروه در ونیز جمع شدند.

این فیلم که نام آن برگرفته از ترانه مشهور اوئیسیس به همین نام است، آشتی لیام و نوئل گالاگر پس از سال‌ها قطع رابطه و تور جهانی سال ۲۰۲۵ آن‌ها را دنبال می‌کند؛ نمونه‌ای از وجه دیگری از جشنواره که در کنار سینمای سیاسی و مؤلف، همچنان برای ستاره‌ها و فرهنگ عامه جای بزرگی دارد.

با عقب‌نشینی نسبی هالیوود، ونیز امسال شاید از بعضی دوره‌های گذشته ستاره‌های کمتری از تولیدات بزرگ استودیویی داشته باشد، اما آن‌چه تا این‌جا جشنواره بر پرده و بیرون از آن دیده شده، بیش از هر چیز بازتاب دنیای ناآرام بیرون از سالن‌های سینما است؛ از جنگ و اعتراض گرفته تا قدرت رسانه، هوش مصنوعی و زندگی روزمره زیر فشار بحران.

رقابت برای شیر طلایی تا ۲۱ شهریور ادامه دارد و همان روز برندگان هشتادوسومین جشنواره فیلم ونیز معرفی خواهند شد.

از راست: نوئل گالاگر، آلبرتو باربرا (مدیر جشنواره ونیز) و لیام گالاگر

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

فرهنگ و هنر جهان

بایگانی

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وبسایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.